Lietas Nr. C16049217
Lietas arhīva Nr. C-0492-17/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2017.gada 3.maijā

Jēkabpils rajona tiesa,
tiesnese I.Tumanova,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/, personas kods /pers.kods/, maza apmēra prasībā pret /pers. B/, personas kods /pers.kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2017.gada 16.februārī /pers. A/ (turpmāk – prasītājs) cēla maza apmēra prasību tiesā pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu bērna labā *(lietas 4.-6.lp.)*.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājam ar atbildētāju ir kopīgs bērns – dēls /pers. C/, dzimis /datums/(turpmāk arī – bērns, dēls). Norāda, ka līdz 2016.gada 17.oktobrim prasītājs, atbildētāja un dēls dzīvoja atbildētājas tēvam piederošā īpašumā /adrese/. 2016.gada 17.oktobrī atbildētāja prasītāju un dēlu no mājas izdzina un kopš tās dienas prasītājs ar dēlu dzīvo dzīvoklī /adrese A/. Bērns faktiski atrodas prasītāja pilnā apgādībā. Atbildētāja prasītājam kopīga dēla uzturam nekādus līdzekļus nedod un materiāli uzturēt dēlu nepalīdz. Uzskata, ka atbildētājas pienākums ir palīdzēt prasītājam uzturēt dēlu vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas prasītāja labā uzturlīdzekļus bērna uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā sākot no prasības pieteikuma tiesā iesniegšanas dienas līdz dēla pilngadībai.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179.pantu.

[2] Atbildētāja iesniedza tiesai rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, norādot, ka prasību atzīst daļēji – 50 *euro* apmērā mēnesī. Norāda, ka nepiekrīt prasītāja apgalvojumam, ka nekādus līdzekļus dēla uzturēšanai nedod un nepalīdz dēlu uzturēt, jo katru nedēļu pārskaita dēlam uz kontu 15 *euro*, maksā par viņa telefonu, planšetdatoru un internetu 20 *euro* mēnesī, nomaksas televizoru 20 *euro*, e–klasi 1,99 *euro*, nodarbībām sporta skolā 7 *euro* mēnesī, tas ir, vismaz 100 *euro* mēnesī tērē dēla vajadzībām. Pie tam atbildētāja pērk dēlam produktus braucot uz sacensībām, un dod kabatas naudu, jo viņš to prasa *(lietas 10.-11.lp.)*.

[3] Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ņemot vērā to, ka puses nelūdza lietas iztiesāšanu tiesas sēdē atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrajai daļai lietu tiesa nolēma izskata rakstveida procesā, par ko pusēm ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā *(lietas 27.lp.)*.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudot un novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa a t z ī s t, ka prasītāja maza apmēra prasība pret atbildētāju par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

[5] Vecāku tiesības un pienākumus bērna uzturēšanā regulē Civillikuma 177.pants, kas noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Minētās tiesību normas trešā daļa bērna aprūpi, tātad, arī uzturēšanu, skaidro kā ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu, audzināšanu. Līdz ar to minētās tiesību normas izpratnē jēdziens „uzturlīdzekļi" aptver kopumā visa veida materiāla nodrošinājuma sniegšanu bērnam.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka tēva un mātes pienākumu bērnu uzturēšanā samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli līdz laikam, kad bērni var paši sevi apgādāt, norādot, ka šis vecāku pienākums neizbeidzas, ja bērni nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Līdz ar to vecāka uzturdošanas pienākums valstī noteiktajā minimālajā apmērā nav aprobežojams ne ar kādu nosacījumu vai notikumu nākotnē.

[5.1] No 2004.gada 19.marta dzimšanas apliecības LV AC 0073417 un Tiesu informācijas sistēmas datiem redzams, ka bērna - /pers. C/ vecāki ir /pers. A/ (lietā - prasītājs)un /pers. B/ (lietā - atbildētāja) *(lietas 7., 8.lp.)*

Tātad tiesa konstatēja, ka prasītājam un atbildētājai ir pienākums ir uzturēt dēlu līdz laikam, kad bērns pats varēs sevi apgādāt.

Lietā nepastāv strīds par to, ka kopš 2016.gada 17.oktobra prasītājs un atbildētāja dzīvo šķirti, bet dēls dzīvo kopā ar prasītāju, kas ir norādīts prasības pieteikumā un atbildētāja prasītāja norādītos apstākļus nav apstrīdējusi.

Tātad atbilstoši Civillikuma 178.panta otrajai daļai prasītājs īsteno dēla aprūpi un uzraudzību.

[5.2] Tā kā prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas Latvijas Republikā noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tad tiesa nevērtē prasītāja un atbildētājas spējas un mantisko stāvokli uzturēt bērnu, kā arī nevērtē bērna uzturam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru. Uzturlīdzekļus minimālajā apmērā savam bērnam ir jāspēj nodrošināt katram vecākam, neskatoties ne uz mazturību, ne trūcību, ne veselības stāvokli un spējām uzturēt bērnu, ne kādiem citiem apstākļiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (turpmāk – Noteikumi) katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus – katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu valstī noteikta minimālā mēneša darba alga no 2017.gada 1.janvāra ir 380,00 *euro*. Tādejādi valsts noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas ir 114,00 *euro* mēnesī.

Prasītāja iesniedza iebildumus pret celtās prasības prasījuma apmēru, norādot, ka katru nedēļu pārskaita dēlam uz kontu 15 *euro*, maksā par viņa telefonu, planšetdatoru un internetu 20 *euro* mēnesī, nomaksas televizoru 20 *euro*, e–klasi 1,99 *euro*, nodarbībām sporta skolā 7 *euro* mēnesī, tas ir, vismaz 100 *euro* mēnesī tērē dēla vajadzībām. Pie tam atbildētāja pērk dēlam produktus braucot uz sacensībām, un dod kabatas naudu, jo viņš to prasa.

Iepazīstoties ar atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem un tiem pievienotajiem dokumentiem, tiesas atzīst, ka atbildētājas iebildumi nav pamatoti. No iesniegtajiem konta pārskatiem nav redzams, ka atbildētāja būtu maksājusi uzturlīdzekļus prasītājam dēla uzturam. Savukārt naudas summas, ko atbildētāja ir maksājusi pašam dēlam, ņemot vērā arī to apmēru, uzskatāma par "kabatas" naudu, ko vecāki ir tiesīgi dod bērnam, ja uzskata par nepieciešamu un iespējamu. Savukārt atbildētājas norādītie apstākļi, ka atbildētāja sedz ar bērna aprūpi saistītos izdevumus valstī noteiktajā minimālajā apmērā lietā nav pierādīti. Lietā iesniegtie dokumenti par mobilā telefona, interneta rēķina apmaksu nepierāda apstākli, ka šie izdevumi ir saistīti ar bērna aprūpi.

Uzturlīdzekļu mērķis ir nodrošināt bērna aprūpi atbilstoši Civillikuma 177.panta ceturtajai daļai.

Konkrētajā gadījumā ir konstatēts, ka prasītājs īsteno bērna aprūpi un uzraudzību. Līdz ar to viņam ir tiesības saņemt no otrā vecāka uzturlīdzekļus kopīga bērna aprūpei.

Ņemot vērā minētus apsvērumus, tiesa atzīst, ka ir pamats apmierināt prasītāja prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētājas bērnam valsts noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmērā.

[5.3] Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi no atbildētājas prasītāja labā bērna uzturam piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, proti, no 2017.gada 16.februāra, jo ar prasības celšanas dienu prasītājs uzsāka īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 27.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-254)*.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas. Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi (valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi), ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētājas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Tā kā uzturlīdzekļu gada summa ir 1368,00 *euro* (114,00 *euro*, kas ir uzturlīdzekļu apmērs mēnesī, reizināts ar 12, kas ir mēnešu skaits gadā), no atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktam ir 205,20 *euro*, kas ir 15% no prasības summas (1368,00 *euro*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, otro daļu no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma, tiesas pavēstes un citu tiesas dokumentu izsūtīšanu un izsniegšanu 2,67 *euro* apmērā *(lietas 2.lp)*.

[7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 192., 190., 193., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu tiesa

n o s p r i e d a

1. Apmierināt pilnīgi /pers. A/, personas kods /pers.kods/, maza apmēra prasību pret /pers. B/, personas kods /pers.kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.

2. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers.kods/, /pers. A/, personas kods /pers.kods/, labā uzturlīdzekļus /pers. C/, personas kods /pers.kods/, uzturam no 2017.gada 16.februāra līdz bērna pilngadībai – 114,00 *euro* ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša algas.

3. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers.kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 205,20 (divi simti pieci *euro* 20 centi) *euro* apmērā.

4. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /pers.kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītus izdevumus 2,67 (divi *euro* 67 centi) *euro*.

5. Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

6. Noteikt, ka /pers. A/ labā uzturlīdzekļu samaksa veicama kontā Nr./konta numurs/.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Jēkabpils rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese I.Tumanova